

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „УЧЕНИЧЕСКИ ОЛИМПИАДИ И СЪСТЕЗАНИЯ”

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Ученическите олимпиади и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта развиват ключови компетентности и умения за живот, изключително необходими на учениците в съвременното общество. Организирането и провеждането на състезания по професионални направления са едни от начините за популяризиране възможностите на системата за професионално образование и обучение, за избор и усвояване на професии според желанията и интересите на младите хора и за утвърждаване на привлекателността и значимостта на професиите.

Осигуряването на допълнителни възможности за подготовка на талантиливи ученици от всички етапи и степени на училищното образование за участие в олимпиади е от изключително значение за по-високи постижения в националните олимпиади и за успешното представяне на българските национални отбори в международните олимпиади и състезания.

- **Общ бюджет на програмата – 4 120 000 лв., в т. ч. 10 000 лв. за информиране и публичност**

А) Модул „Национални и международни ученически олимпиади и състезания“ – 2 620 000 лв., в т.ч. средства за мониторинг и за информиране и публичност

- **Срок за изпълнение: 2021 година**

Б) Модул „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“ – 1 500 000 лв., в т.ч. средства за мониторинг и за информиране и публичност.

- **Срок за изпълнение: юни 2021 – август 2022 година.**

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел:

Създаване на условия за личностното развитие на учениците

2.2. Конкретни (специфични) цели:

- **Предоставяне на възможност на учениците за интелектуална изява;**

- Създаване на допълнителни условия за изява на учениците с таланти, способности и интереси в определена област на познание;
- Развиване на творческите способности на учениците;
- Интердисциплинарно и интеркултурно образование и възпитание;
- Създаване на условия за прилагане на изследователски методи в конкретни предметни области;
- Демонстриране от учениците на професионални знания, умения и компетентности и стимулиране на личностната изява и желанието за упражняване на избраната професия;
- Мотивиране на учителите за работа с ученици с изявени способности;
- Мотивиране на учениците за поддържане на трайни знания и развиване на интерес в съответната област и за осмисляне на свободното време.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

3.1. Засилен интерес от страна на учениците към участие в национални и международни олимпиади и състезания.

3.2. Проведени допълнителни обучения по групи с ученици от всички етапи и степени на училищното образование, което е съобразено с техните интереси и възможности.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата обхваща ученици от системата на училищното образование – I – XII клас.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

A) Модул „Национални и международни ученически олимпиади и състезания”

Бенефициент на средствата по модула:

Министерството на образованието и науката

Учебен център към Министерството на образованието и науката

Регионални управления на образованието

Държавни и общински училища, центрове за подкрепа на личностното развитие (ЦПЛР) – съгласно Приложение 1.

Б) Модул „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

Бенефициенти са всички български училища, чиито ученици през учебната 2020 – 2021 година са участвали в националния кръг на олимпиадите по български език и литература, английски език, немски език, френски език, испански език, италиански език, руски език, математика, информатика, информационни технологии, математическа лингвистика, философия, история и цивилизация, география и икономика, гражданско образование, физика, астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и техническо чертане, както и на интердисциплинарната олимпиада за начален етап на образование.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

А) Модул „Национални и международни ученически олимпиади и състезания“

Принцип на финансиране:

Финансират се дейностите по:

- провеждането на областните и националните кръгове на ученическите олимпиади и състезания по учебни предмети и по професии;
- подготовката и участието в международни ученически олимпиади и състезания;
- организиране на международни олимпиади и състезания;
- прояви от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците;
- спортни прояви от Националния спортен календар.

Дейностите се финансират съгласно утвърдени от министъра на образованието и науката план-сметки/финансови планове за всяка олимпиада и състезание и общо финансово разпределение на средствата за ученическите национални и международни състезания, националните и международните олимпиади.

В срок до 14 дни след провеждането на областните и националните кръгове на олимпиадите и състезанията училищата, определени за координатори на областните кръгове на олимпиадите и състезанията и за домакини на националните кръгове на олимпиадите и състезанията, изпращат в МОН отчет (по образец) за извършените

разходи при спазване на допустимостта на разходите за всяка олимпиада или състезание и за административни разходи за областния и националния кръг на олимпиадите.

След представянето на отчетите на училищата координатори на областните кръгове на олимпиадите се възстановяват средствата за извършените разходи на база общ брой ученици, действително взели участие в областния кръг, за дейностите, утвърдени в план-сметката на олимпиадата и за административни разходи.

Допустимите административни разходи включват:

- разходи за канцеларски материали;
- разходи за консумативи за принтер – тонер касети;
- командировъчни разходи на служебно ангажираните лица от други населени места, въз основа на издадена заповед от директора на училището координатор или сключен граждански договор.

- разходи за възнаграждения на преподаватели по сключени граждански договори или издадена заповед за дейности по подготовката и провеждането на областните кръгове на олимпиадата (извън средствата по утвърдените план-сметки);

- разходи за заплащане на охрана;
- разходи за осигуряване на медицинско обслужване;
- разходи за санитарно-хигиенни материали;

Средствата за административните разходи се разпределят между училищата координатори на всяка олимпиада на база броя на учениците, участвали в областния кръг на олимпиадата. Общо средствата за административните разходи се планират на база броя на учениците в областния кръг от предходната учебна година.

Административните разходи за едно училище координатор и за една олимпиада не могат да бъдат по-малко от 300 лв. и повече от 2500 лв.

Общо средствата за административни разходи се разпределят:

- за Учебния център до 10 000 лв. по одобрена план-сметка;
- за домакините на националните кръгове на олимпиадите до 63 000 лв. (по 3000 лв. за всяко училище домакин);
- за училищата координатори на областните кръгове на олимпиадите до 527 000 лв.

Министерството на образованието и науката може да извършва вътрешно-компенсирани промени по одобрените план-сметки за олимпиадите, при условие че

средства за материали и командировки и др. не се прехвърлят за възнаграждения на учителите.

Допуска се прехвърляне на средства от план-сметката на една олимпиада или състезание към средствата на план-сметката на друга олимпиада или състезание.

Не се допуска училищата координатори на областните кръгове, училищата домакини на националните кръгове на олимпиадите и на състезанията, и на националните и регионалните кръгове на състезанията по професии да извършват трансфери към други училища, включително и на предоставените им средства за административни разходи.

Средствата по утвърдените план-сметки за олимпиадите и състезанията се предоставят в срок до 20.11.2021 г. Бенефициентите възстановяват на МОН неусвоените цели средства, вкл. и средства за административни разходи в срок до 15.12.2021 г.

Бюджет на модула – 2 620 000 лв., в т.ч. средства за мониторинг.

Б) Модул „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

Финансират се дейности, свързани с:

- провеждане на допълнителна работа с ученици за подготовка за олимпиади;
- осигуряване на условия за участие на ученици в националния кръг на олимпиадите по български език и литература, английски език, немски език, френски език, испански език, италиански език, руски език, математика, информатика, информационни технологии, математическа лингвистика, философия, история и цивилизация, география и икономика, гражданско образование, физика, астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и техническо чертане, както и на интердисциплинарната олимпиада за начален етап на образование; администриране на дейностите, свързани с обучението на ученици и участието на учители и ученици в национални олимпиади и състезания.

Критерий за включване на училището в модула е наличие на един или повече ученици, класирани за националните кръгове на олимпиадите през учебната 2020 – 2021 година, наличие на лауреати на национални олимпиади през учебната 2020 – 2021 година и/или медалисти от международните олимпиади и балканиади през 2020 година.

Бюджет на модула – 1 500 000 лв., в т.ч. средства за мониторинг.

Принципи на финансиране:

В зависимост от броя на учениците, участвали в националния кръг на дадена

олимпиада, и броя на лауреатите на национални олимпиади и/или медалисти от международните олимпиади и балканиади се определя максималният размер на сумата, предназначена за възнаграждения на преподавателите, за която може да кандидатства училището по този модул.

Финансирането на едно училище по даден учебен предмет осигурява средства за възнаграждения на преподавателите и за административни разходи, в т.ч. осигуряване на условия за участие на ученици и учители в национални олимпиади и/или състезания.

Максимално допустимата брутна сума, предназначена за възнаграждения на преподавателите по даден учебен предмет, които са определени да провеждат подготовката на учениците за олимпиади през следващата учебна година, както и за осигурителни вноски за сметка на работодателя върху тези възнаграждения се изчислява по формулата (A+B+C) лв., където:

A = (брой ученици, участвали в националния кръг, които не са лауреати на олимпиадата през настоящата учебна година или медалисти от международните олимпиади и балканиади през предходната година) x 500 лв.

B = (брой лауреати на национални олимпиади през настоящата учебна година) x 1500 лв.

C = (брой медалисти на международни олимпиади и балканиади през предходната година, които не са лауреати през настоящата и предходната учебна година) x 1500 лв.

Училището получава допълнително и 30 на сто от сумата за възнаграждения, предвидена в проектното предложение по всеки учебен предмет, които са за административни разходи и за осигуряване на условия за участие на ученици и учители в национални олимпиади и/или състезания. Допустимо е прехвърлянето на неусвоени средства за административни разходи от един учебен предмет към друг в рамките на този модул на програмата.

Средствата за финансиране се отпускат според броя на учениците, които са участвали в националните кръгове на олимпиадите през учебната 2020 – 2021 година и в международните олимпиади и балканиади, проведени през 2020 година.

Оценяване и класиране на проектите:

Оценяването на проектните предложения се извършва от регионална комисия, определена със заповед на началника на Регионалното управление на образованието (РУО), а класирането им – от национална комисия в МОН, назначена със заповед на министъра на образованието и науката.

Критерии за оценка:

Оценяването на проектите се извършва при използването на образците на формуляри за оценяване по следните критерии:

- допустимост на проекта
- формуляр за кандидатстване
- училищен екип/екип за изпълнение на проекта
- описание на проекта
- бюджет
- списък на учениците
- декларации на родител/настойник или попечител
- график
- програма за обучението
- мотивационно писмо от учителя/учителите

Процедури и срокове за кандидатстване, оценяване и класиране на проектите:

В срок до 20.07.2021 г. регионалните управления на образованието изпращат покана до училищата, които могат да бъдат бенефициенти.

По решение на директора, съгласувано с педагогическия съвет, се определят учителите, на които се възлага изпълнението на дейностите по този модул. За подготовката на ученици за участие в олимпиада могат да се ангажират и външни лектори. Определените ръководители подготвят учебни програми за минимум 50 часа за подготовка на учениците за олимпиада по даден учебен предмет, като конкретизират темите и очакваните резултати от обучението. Обучението се провежда в групи от не по-малко от 4 ученици. Допустимо е част от учениците (но не повече от половината в групата) да са от други училища, които не са бенефициенти по този модул, като включването им в списъка става по ред, определен от директора, съгласувано с педагогическия съвет.

Заплащането на труда на учителя/ръководителя не може да надхвърля 25 лв. за 1 учебен час с включените осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Училището изготвя общо проектно предложение по даден учебен предмет, което се подписва от директора и се подпечатва с печата на училището.

В срок до 10.08.2021 г. училищата подготвят проектните предложения в съответствие с реквизитите на приложените формуляри, подреждат ги в папка и ги изпращат за оценка в регионалните управления на образованието в електронен вид, подписани с електронен подпис.

Изисквани документи:

- попълнен формуляр за кандидатстване (по образец);
- мотивационно писмо от учителя/учителите/ръководителите, определени да провеждат обучението по даден учебен предмет;
- списък на учениците, които ще бъдат включени в обучението (по групи);
- копие от декларация, подписана от родител/настойник или попечител, за съгласие за включване на ученика в обучението;
- програма за обучение на групата по учебния предмет (за началния етап – група предмети) за най-малко 50 часа, разработена за всяка група;
- график за организиране и провеждане на обучението (по групи).

След класиране на проектното предложение директорът на училището утвърждава тетрадка дневник на всяка група, пронумерована, прошнурована и подпечатана с печата на училището. В тетрадката дневник се вписват: датите и дните от седмицата, отсъствията на ученици от групата, броят взети часове за съответния ден, темата на съответното занимание и подписът на учителя. Тетрадката дневник служи за отчитане на проведените часове и се представя при проверка на компетентните органи.

Директорът осъществява контрол на провеждането на заниманията в съответствие с представения в проектното предложение график. Документацията, която удостоверява провеждането на обучение по модула, се съхранява в училището за срок от три години.

В срок до 20.08.2021 г. регионалната комисия представя в Министерството на образованието и науката протоколите с оценки на проектните предложения по учебен предмет. Протоколите се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в електронен вид, подписани с електронен подпис, както и по електронната поща във формат Excel.

В срок до 30.08.2021 г. националната комисия изготвя предложение за класиране и изпраща в регионалните управления на образованието проектосписъците с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения за отстраняване на технически пропуски. Регионалната комисия изготвя доклад до началника на РУО за допуснати технически грешки или пропуски в проектосписъците и в тридневен срок изпраща по електронната поща в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ актуализираните протоколи с оценки на проектните предложения по учебен предмет.

До 07.09.2021 г. националната комисия предлага на министъра на образованието и науката за одобряване списъка с класираните проекти. Средствата се предоставят на

училището чрез финансиращия орган, като частните училища сключват договор с МОН за обучение на талантили ученици за участие в ученическите олимпиади съгласно проектното предложение.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

А) Модул „Национални и международни ученически олимпиади и състезания”

Показатели за изпълнение:

- Брой проведени национални и международни ученически олимпиади и състезания по графика на МОН, по Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците – 75, и по Националния спортен календар – 20.
- Брой ученици, участвали в олимпиади, състезания, изяви по интереси и в спортни прояви – 120 000.
- Брой ученици, носители на национални и международни награди – 40.

Отчитане на резултатите:

Предоставените финансови средства следва да бъдат разходвани до 31.12.2021 г.

Писмени отчети в МОН се представят, както следва:

- за проведените национални и международни ученически олимпиади и състезания – в срок не по-късно от 30 дни след провеждането на всяко от тях;

Предоставените финансови средства за НКИИ и за НСК следва да бъдат разходвани до края на учебната 2021/2022 година.

- за проявите от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците – до 14.09.2022 г.
- за спортните прояви от Националния спортен календар – до 31.08.2022 г.

Б) Модул „Осигуряване на обучение на талантили ученици за участие в ученическите олимпиади“

Показатели за изпълнение:

- брой училища, участвали с проекти;
- брой ученици, включени в обучението;
- брой ученици, включени в обучението и класирани за участие в национален кръг на олимпиади през учебната 2021 – 2022 година;
- брой ученици, включени в обучението и станали лауреати на национален кръг на олимпиади през учебната 2021 – 2022 година.

Индикативни параметри:

7500 талантиливи ученици, включени в обучение за участие в ученически олимпиади.

В срок до 20 юни 2022 г. училищата представят в РУО отчет за изпълнението на дейностите по този модул на програмата.

Регионалната комисия разглежда и оценява отчетите на училищата и ги представя за съгласуване от началника на РУО. В срок до 29.07.2022 г. регионалните управления на образованието представят в МОН, дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование”, информация за изпълнението на дейностите по този модул на програмата (по образец).

Обобщените отчети по този модул на програмата се публикуват на електронната страница на Министерството на образованието и науката.

Други специфики при изпълнението на програмата:

При непълно усвояване на средства по даден модул и недостиг на средства по друг от модулите в рамките на програмата се допуска прехвърляне на средства между модулите, включително и промяна на индикативния бюджет на проектите.

При обективна необходимост от извършване на промени във финансираните проекти директорите на училищата изготвят мотивиран доклад до началника на РУО. Промените се одобряват от началника на РУО.

8. МОНИТОРИНГ

Мониторингът по реализацията на програмата се осъществява:

А) По модул „Национални и международни ученически олимпиади и състезания”

Чрез оценка за изпълнението на програмата от външна организация.

Средствата за мониторинг са в размер до 10 000 лв. При установяване на недостиг на средства за финансиране на дейности, които са от значение, или за провеждане на необходимия мониторинг може да се прехвърлят средства между дейностите по този модул.

Б) По модул „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

При реализацията на модула се осъществява мониторинг от РУО, който включва:

- оценяване на проектните предложения на училищата;
- осъществяване на методическа помощ, проверка на документацията и

наблюдение на изпълнението на дейностите в училищата;

- изготвяне на справки, анализи, отчети и доклади, свързани с изпълнението на програмата;
- изготвяне на становища и доклади при обективна необходимост от промени в списъка и одобрените проекти и в самите проекти след стартирането им;
- обобщаване на отчетите за изпълнението на дейностите по този модул на програмата, предоставени от училищата;
- изготвяне на справка за окончателно приключване на дейностите по програмата.

Средствата за мониторинг са в размер до 10 000 лв. При установяване на недостиг на средства за финансиране на дейности, които са от значение, или за провеждане на необходимия мониторинг може да се прехвърлят средства между дейностите по този модул.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по Националната програма не могат да се използват за дейности с еднакво предназначение, финансирани от фондовете на Европейския съюз, друго национално финансиране, както и други донорски програми.